

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsako sredo.
Mesečna:
za celo leto Din 30'—
za pol leta „ 15'—
za inozemstvo
za celo leto Din 60'—
Inserati po tarifu. — Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetijski list

Vsakdo vživa
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopisi se ne vra-
čajo. — Plača in toži-
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
nir. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Boj za Kmetijsko družbo.

Dne 5. septembra se je vršil v Ljubljani občni zbor Kmetijske družbe, ki je iz več razlogov vreden, da spregovorimo o njem nekoliko obširnejše.

Glavna točka letošnjega občnega zbora so bile namreč volitve predsednika družbe in volitve 6 članov glavnega odbora. Za te volitve se je pojavil že letos spomladi velik interes pri ljudeh, ki bi radi dobili Kmetijsko družbo v svoje roke, in sicer iz razlogov, ki jih bomo omenili kasneje. Ti ljudje so napeli vse sile, da na ta ali oni način dobe popolno oblast v Kmetijski družbi, toda ne zaradi dviganja in pospeševanja Kmetijske družbe, ampak iz povsem drugačnih namenov. Svoje prave namene pa so hoteli »spretno« prikriti, bili so pa v resnici toliko nerodni, da danes vsa javnost natanko ve, na čem da je. Da pa bodo naši bralci stvar spoznali do dna, hočemo tu podati kratko, toda resnično zgodovino boja za Kmetijsko družbo.

Pravno stanje.

Za pravilno oceno in presojo vsakega spora je nad vse važno točno poznanje pravnega stanja, v kakoršnem se nahaja Kmetijska družba. Boj za družbo se namreč suče v največji meri okoli vprašanja, ali je Kmetijska družba privatna družba, ali pa je javno-pravna ustanova.

Na to vprašanje je odgovoril že Državni svet z razsodbo od 25. oktobra l. 1924. št. 4918, kjer je ugotovil, da je Kmetijska družba zasebno-pravno društvo, za katero veljajo društveni zakon in po društvenem oblastvu potrjena pravila.

Kaj pravijo pravila?

Iz razsodbe Državnega sveta sledi torej, da veljajo za Kmetijsko družbo samo njena oblastveno potrjena pravila. To se pravi z drugimi besedami, da je Kmetijska družba na podlagi teh potrjenih pravih avtonomna (samosvoja) ustanova.

Po teh pravilih pa so za Kmetijsko družbo merodajni samo sklepi po statutu poklicanih njenih organov (po večinskem načelu). Ta merodajna organa pa sta po pravilih le glavni odbor in občni zbor in prav nihče drugi.

Kmetijska družba torej ni nikak javni urad ali kaj podobnega, ampak je čisto privatno društvo, ki ima samo tiste pravice in dolžnosti in cilje in naloge, ki jih določajo društvena pravila. Kmetijska družba je torej z eno besedo društvo, kakor jih imamo v Sloveniji na stotine in nič drugoga.

Pri avtonomnih društvih, kakoršna je Kmetijska družba, pa je članstvo prostovoljno. Kakor se nikogar ne more prisiliti, naj bo član kakšnega pevskega ali pa telovadnega društva, tako se tudi nikogar ne more prisiliti, da bi bil član Kmetijske družbe.

Kakor pa se nikogar ne da in ne sme prisiliti, naj bi bil član kakega avtonomnega društva (kakor je Kmetijska družba), tako se tudi nobenega društva in nobenega društvenega odbora ne more siliti, da mora sprejeti ka-

Novi predsednik »Kmetijske družbe«
g. Fran Trček.

kega člana, čeprav se je ta prijavil za vstop. Kajti če bi morali odbori n. pr. pevskih društev vsakega sprejeti za člana, kdorkoli se prijavi, potem bi bilo lahko vseh društev v treh dneh konec. Zadostovalo bi namreč, da prijavi nekaj nasprotnikov pristop in potem društvo zbogom! To je jasno kot beli dan.

Razlika med zasebnimi društvi in javnopravnimi ustanovami.

Čisto nekaj nekaj drugoga kakor zasebna društva pa so javnopravne ustanove.

Taka javnopravna ustanova je n. pr. Bolniška blagajna. Pri bolniški blagajni mora biti zavarovan vsak delavec po zakonu. Tu se ne gre za to, ali hoče biti delavec prostovoljno zavarovan ali ne, ampak on mora biti zavarovan, ker tako pravi postava. Zato pa tudi vodstvo (odbor) bolniške blagajne nima pravice, da bi koga odklonil ali sprejel po svoji volji, ampak mora sprejeti vsakogar, ki se prijavi na podlagi določil postave.

Ta zgled pojasnjuje dovolj razliko med zasebnim društvom, kakor je Kmetijska družba, in pa med javnopravno ustanovo, kakor je n. pr. Bolniška blagajna ali pa Delavska zbornica.

Pri zasebnih društvih mora pač vsak izpolniti pogoje, ki jih določajo pravila za sprejem, nikakor pa ni zasebno društvo tudi obvezano, da vsakogar sprejme, ki se prijavi, ampak sprejme samo tiste, ki jih društvo (društveni odbor) hoče sprejeti. Pri javno-

pravnih ustanovih pa mora biti vsak sprejet, kdor se prijavi, če izpolni pogoje za sprejem.

To je velika razlika in baš iz nepoznanja te razlike se je rodilo mnogo preprirov in še več nepotrebnih besed. Najmanj pa so poznali to silno važno razliko tisti, ki so začeli že pred leti naskakovati Kmetijsko družbo.

Naskoki na Kmetijsko družbo. — Okrožnica Jugoslov. kmečke zveze.

Prvi naskok na Kmetijsko družbo so napravili l. 1924. tedanji klerikalci. Takrat so prijavi kar čez noč ogromno število novih članov in zahtevali, da jih mora odbor Kmetijske družbe sprejeti.

Že takrat pa se je tedanji glavni odbor Kmetijske družbe postavil na edino pravilno stališče, da je Kmetijska družba zasebno društvo, čegar odbor ni primoran sprejemati vsakega, ki bi se prijavil, za člana, ampak le tiste, ki jih on hoče. Zato je takrat vse na ta način prijavljene člane odklonil.

V tem smislu je razsodil tudi Državni svet.

Drugi naskok je poskusila »Jugoslovanska kmečka zveza« letos spomladi, ko je izdala — že po 6. januarju! — znano okrožnico svojim zaupnikom, kjer pravi v glavnem:

»... da je treba družbo iztrgati iz rok dosedanje uprave, kar bo mogoče izvršiti že na letošnjem občnem zboru, ko se bo na novo volilo predsedstvo. Ker pa predsednika volijo le delegati iz bivše Kranjske, je treba pridobiti vsaj 30 novih delegatov za potrebno večino... Po 31. marcu priglašeni udje nimajo nobenega pomena. Onim, ki na noben način ne bi mogli plačati udnine, naj priskočijo na pomoč naši (čegavi? op. ur.) denarni zavodi. V skrajnem slučaju pa prosimo, da nam sporočite nemudoma imena onih, ki ne bi mogli utrpeti 20 Din, da skušamo pri premožnejših pristaših zanje dobiti članarino. Ker mora biti do konca marca vse izvršeno, Vas prosimo, da takoj začnete z delom in pri tem postopate skrajno previdno, da ne vzbudite pozornosti nasprotnikov.«

Opombe k zgorajšnji »okrožnici«.

Okrožnico, katere del omenjamo zgoraj (in ki smo jo v celoti objavili že spomladi), je razposlala po 6. januarju že razpuščena »Jugoslovanska kmečka zveza« s podpisom g. Sušnika vsem svojim zanesljivim pristašem. Zanimiva pa je za nas tudi iz drugih ozirov.

Predvsem so zanimive besede okrožnice, »da po 31. marcu priglašeni udje nimajo nobenega pomena!« To je jako dragoceno priznanje! Kakšna ljubezen do Kmetijske družbe pa je to in kakšna ljubezen do kmetijskega napredka pa je to, če se priglašuje člane le za čas volitev? Mar deluje družba le vsaka tri leta enkrat? In dalje: Kakšni »napredni« in »umni« kmetovalci pa so to, ki se dajo od druge, nekmečke, strani tako izrabljati? Ali bo družba imela od takih ljudi res kaj koristi in podpore? Vsak pameten človek mora spoznati, da ne!

Zato je imel glavni odbor Kmetijske družbe popolnoma prav, če se je kot odbor zasebnega društva poslužil svoje zakonite pravice in je sprejem takih ljudi v družbo, ki na družbi žalibog nimajo nobenega interesa, odklonil.

Dalje: Zakaj neki poziva Sušnikova okrožnica le »Kranjce«, naj dobe 30 novih delegatov, »Štajercev« pa ne? Ali »štajerski« kmetje nič ne veljajo? Ali Kmetijska družba ni vredna, da bi delovala tudi na Štajerskem? Vsak pameten človek ve, da je v interesu Kmetijske družbe in njenih članov, če deluje družba v obeh slovenskih oblasteh kar najbolje. Za »okrožnico« in njene izdajatelje pa »štajerci« zato niso prišli v poštev, ker so gospodje rekli: »Nam ne gre za procvit Kmetijske družbe, ampak za komando nad njo in zlasti nad njenim premoženjem. Da pa dobimo to komando v roke, nam »Štajercev« ni treba, ker imamo tam že itak večino, torej nam je treba le še dobiti večino na Kranjskem!« To sledi jasno iz samega besedila okrožnice. In take ljudi naj sprejema potem odbor Kmetijske družbe za člane?

In dalje: Zakaj neki naroča okrožnica »svojim« pristašem (katerim?), naj postopajo skrajno previdno! Za Boga! Ali je Kmetijska družba morebiti kakšno tolovajsko društvo, da je treba nabirati člane skrivaj in ponoči? Če bi imeli gospodje, ki so izdali okrožnico, res odkrite namene s Kmetijsko družbo, če bi jim res kaj bilo ležeče na napredku družbe in če bi jim res šlo le za dvig kmečkega blagostanja v smislu družbinih namenov, bi pač lahko nastopili javno, odkrito in možato! Zahrbtost še nikdar ni bila dokaz čiste vesti in pravih namenov! Torej je tudi tajno nabiranje članov dober dokaz, da se tu ni šlo za interese družbe in za interese kmetov, ampak samo za interese onih, ki so okrožnico razposlali. Ti interesi pa so vse drugačni kakor kmečki!

In dalje: Kdo pa so tisti »pristaši«, ki jih okrožnica imenuje »naše«? Nam se zdi, da so to ljudje, ki so bili pred 6. januarjem to, kar so po vsi priliki morebiti še danes. Danes, po 6. januarju, pa politike ni več in zato je odbor Kmetijske družbe tudi iz tega razloga imel prav, da je sprejem več ali manj političnoobarvanih ljudi odklonil, ker bi sicer lahko Kmetijska družba prišla v sloves, da se v njenih vrstah goje zabranjeni politični boji. To pa bi bilo za Kmetijsko družbo škodljivo in nevarno.

Da ponovimo torej na kratko: Kakor ima vsako zasebno pevsko ali drugo društvo popolnoma prav, če odkloni sprejem takih članov, ki bi utegnili v društvu delati le zgago, tako je imela in ima še danes tudi Kmetijska družba kot zasebno društvo vso pravico odklanjati sprejem članov, ki jim je več do zgage kakor pa do resnega dela za prospeh in za napredek družbe.

Kaj so napravili nasprotniki Kmetijske družbe?

Nasprotnikom Kmetijske družbe je moralo seveda biti dobro znano vse to, kar smo povedali zgoraj. Oni so predvsem dobro poznali pravni položaj, kakor smo ga opisali, saj je med njimi vendar cela vrsta učenih doktorjev. Toda v svoji objestnosti in v svojem slepem pohlepu po oblasti in moči se za vso pamet niso nič zmenili in so se dali rajše voditi od slepe strasti in divje zagrizenosti, češ: Mi smo mi — mi smo gospodarji v deželi in pred nami mora pasti vse na kolena.

Oni so dobro vedeli že od l. 1924 naprej, da je Kmetijska družba po razsodbi Državnega sveta zasebno društvo. Toda kljub temu so poskusili še enkrat glavni odbor Družbe nekako prisiliti, da mora sprejeti od njih prijavljene člane, med temi tudi take, ki še sami niso vedeli, da so vpisani! To je pa višek predrznosti! To bi bili lepi člani Kmetijske družbe, ki še sami ne bi vedeli, da so udje! »Naši pristaši«, kakor jih imenuje omenjena okrož-

nica, so seveda slepo ubogali in se ravnali po navodilih okrožnice in so popisovali člane kar vseppek, celo take, ki so že bili člani Družbe! In te prijave novih članov so poslali glavnemu odboru z zahtevo, da jih sprejme za prave člane, ki bi imeli pravico voliti tudi delegate za volitev predsedstva! Neverjetno!

Da bodo naši bralci še boljše razumeli vso gorostasnost tega postopanja, hočemo navesti še drug primer.

V Sloveniji imamo »Zvezo agrarnih interesentov«. Ta »Zveza« je tudi društvo in pogoji za sprejem so zakonito določeni. Jasno je, da sprejema »Zveza agrarnih interesentov« za svoje člane le resnične agrarne interesente.

Sedaj pa pomislite, kaj bi bilo, če bi se hotelo vpisati v to »Zvezo« kar čez noč kakih deset ali še več tisoč ljudi, ki nimajo in tudi nočejo imeti z »Zvezo« nobenega opravka! Ali jih naj odbor sprejme? Torej!

Prav tako so hoteli nasprotniki Kmetijske družbe napraviti z družbo.

Prvi napad odbit.

Glavni odbor Kmetijske družbe, katere mu tista čudna okrožnica ni bila neznana, pa je stal zvesto na straži za koristi Družbe in je na svoji seji, kjer se je ta zadeva obravnavala, sprejel za člane le tiste ljudi, kjer je bilo nedvomno dokazano, da so res iz lastnega nagiba prijavili svoj pristop, vse druge je pa odklonil, poslužujoč se svoje nedvomne pravice, ki jo ima kot odbor zasebnega društva.

Drugi napad.

Ker je glavni odbor prijave gospodov okrožničarjev odklonil, so se okrožničarji pritožili na višjo oblast. S to pritožbo so gospodje zagrešili drugo napako. Oni so namreč prezrli, hote ali nehote, da je Kmetijska družba avtonomno zasebno društvo, ki odločuje o sprejemu članov samo na podlagi svojih pravil, ki so po zakonu odobrena. Pravilna pot bi bila, da se odklonjeni člani pritožijo po družbinih pravilih na občni zbor Kmetijske družbe; tega pa oni niso storili, ampak so se rajše pritožili na višjo oblast. S tem svojim korakom pa so dokazali, koliko jim je vredna avtonomija Kmetijske družbe!

Razumljivo je, da je moral ostati brezuspešen tudi ta poskus, dobiti komando nad Kmetijsko družbo in njenim premoženjem v svoje roke.

Tretji napad.

Ko so se vsi poskusili, dobiti Kmetijsko družbo v svoje roke po ovinkih, žalostno izjalovili, so se pripravili gospodje na tretji napad. Rekli so si: Mi bomo občni zbor razbili, da ne bo prišlo do volitev predsednika, vladni zastopnik na občnem zboru bo zbor zaradi kravala razpustil in posledica bo — komisar; ki bo seveda »naš« (kakor pravi okrožnica).

Rečeno — storjeno. Občni zbor dne 5. septembra se še ni dobro začel, ko je že začela mala skupina okrožničarjev pod vodstvom doktorja Milavca delati nemir. Doktorja Milavca je podpiral doktor Basaj in pa prav mala skupina razgrajačev. Večina nasprotnikov iz resničnih kmečkih vrst pa se razgrajanju doktorjev ni pridružila, ampak je njihovo početje obsojala že s tem, da se je obnašala popolnoma mirno in dostojno. Zato so pa malobrojni okrožničarji bili toliko glasnejši s svojimi milijonarskimi prijatelji vred. Kljub razgrajanju in divjaškemu vpitju nasprotnikov pa je solidna in trdna večina resničnih prijateljev Kmetijske družbe ohranila mirno kri, tako da zastopnik oblasti ni imel nobenega povoda zbora razpustiti, na kar so okrožničarji s toliko gotovostjo računali. Namero, da bi motili glasovanje pri volitvi novih odbornikov, je preprečil vladni zastopnik s tem, da je poklical v dvorano policijsko stražo, ki je obstopila glasovalni prostor, da so mogli člani nemoteno glasovati. Ko so pa okrožničarji videli, da je vse njihovo vpitje in divjanje zaman, so na

dano znamenje dvorano zapustili. To je bilo najbolj pametno, kar so mogli storiti.

Glasovanje.

Dobro je bilo, da se je že od vsega začetka ugotovilo, koliko delegatov je navzočih. Bilo jih je 368.

Od teh je glasovalo za kandidate doseďanje večine 217, za okrožničarje 14, 1 glas pa je bil neveljaven. Glasovalo ni 136 delegatov.

Te številke jasno dokazujejo, da bi bili ostali okrožničarji v manjšini tudi v slučaju, če bi bili ostali v dvorani in glasovali. Zato je odhod okrožničarjev bil zopet pljusk v zrak in brezpomemben.

Novi odborniki.

V popolnem redu in miru so bili po odhodu okrožničarjev izvoljeni: Za predsednika g. Fran Trček, ravnatelj Zveze slov. zadrug, za odbornike pa: Ivan Pucelj, Lovro Petovar, Anton Globevnik, Ivan Ažman, Štefan Kūhar, Andrej Žmavc in Martin Rožman.

Še nekaj opomb.

Zanimivo je razpravljati vprašanje, zakaj se gotova gospoda tako silno trudi, da dobi Kmetijsko družbo popolnoma v svoje roke in s tem tudi neomejeno gospodarstvo nad premoženjem in poslovanjem družbe.

Odgovor na to vprašanje nam daje »Slovenec«, ki je dva dni po občnem zboru zapisal na uvodnem mestu, »da naj Družba opusti prodajo blaga!«

Tukaj torej gospode čevelj žuli! Boli jih prodaja blaga, t. j. raznih kmetijskih potrebščin, ki jih daje svojim članom Kmetijska družba po zmerni ceni in v dobri kakovosti.

Prodaja blaga pa je za Kmetijsko družbo kot zasebno društvo jako važna stvar. Člani Kmetijske družbe sami zahtevajo, da jim Družba dobavi razne potrebščine, ker vidijo v nabavi blaga po Kmetijski družbi najboljšje jamstvo, da bodo dobili prvič dobro blago in drugič po primerni ceni. Na drugi strani pa mora Kmetijska družba tudi živeti in imeti neke dohodke, ker sama članarina krije komaj stroške za društveno glasilo. Pri nabavi blaga pa posluje Kmetijska družba strogo solidno in reelno in do danes še ni uničila s svojo konkurenco nobenega trgovca s semeni itd., ker nikogar ne sili, naj kupuje ravno pri njej.

»Gospodarska zveza«.

Ni pa prodaja kmetijskih potrebščin po volji okrožničarjem. Ti imajo namreč svojo »Gospodarsko zvezo«, ki se tudi peča s prodajo takega blaga. V poslovanje »Gospodarske zveze« se tukaj ne bomo spuščali in nas se to prav nič ne tiče. Iz »Slovenca« pa je razvidno, da bi »Gospodarska zveza« silno rada dobila monopol za prodajo kmetijskih potrebščin, in to je tista točka, kjer leži pravi vzrok vseh napadov in naskokov na Kmetijsko družbo.

Če bi Kmetijska družba skrbela samo za teoretični pouk kmetov, bi se okrožničarji zanj še v sanjah ne zmenili. Kjer se gre pa za denar, tam so okrožničarji silno občutljivi in samo zato bi radi Kmetijsko družbo dobili v svoje roke, da bi dobili prodajni monopol za kmetijske potrebščine v svoje roke!

Za dosego tega »vzvišenega« cilja pa jim ni nobeno sredstvo odveč. Oni kličejo na pomoč oblast, naj razžene Kmetijsko družbo oziroma njen odbor, oni vpisujejo nove člane na svoje stroške, kar gotovo ne delajo brez računice v rokah, skratka oni hočejo uničiti konkurenco, da bi želi sami in nihče drugi! To je bridka, a tudi dokaj neprijetna resnica za prizadete.

Kmetijska zbornica.

Čisto drugačno stališče kot ga ima danes zasebna Kmetijska družba, bi pa imela Kmetijska zbornica. Kmetijska zbornica bi bila

javnopravna ustanova, kjer bi moral biti vsak kmet vpisan in sprejet, zato pa bi moral tudi vsak član plačevati svoj prispevek pod eksekucijo. Za Kmetijsko zbornico bi pač lahko priglaševali gospodje okrožničarji svoje člane, in vsi bi morali biti sprejeti. Če bi pa imeli Kmetijsko zbornico, ne bi bilo nobene ovire, da ne bi poleg nje mogla obstojati tudi še zasebna Kmetijska družba s svojimi praktičnimi cilji, kakor obstoji poleg Delavske in Trgovske zbornice še cela vrsta zasebnih delavskih in trgovskih organizacij.

Zato bo obstojala Kmetijska družba še naprej, tudi če dobimo kdaj Kmetijsko zbornico, in bo prodajala kmetijske potrebščine še nadalje na korist svojih članov, čeprav na veliko jezo in zavist okrožničarjev.

Na novo delo!

Po končani volitvi je novi predsednik g. Trček nagovoril delegate s sledečimi besedami:

Zahvaljujem se Vam za zaupanje, ki ste ga izkazali tov. odbornikom in meni z izvolitvijo v upravo te najstarejše kmetijske stanovske organizacije.

Zavedajoč se velikih in težkih nalog, ki jih je vršila in jih mora v bodoče še bolj intenzivno vršiti Kmetijska družba, prosim vse funkcionarje podružnic in člane glavnega odbora, da me podpirajo s svojim sodelovanjem.

Kmetijska družba je dolžna, da z vsemi sredstvi pospešuje napredek in dobrobit slovenskega kmetijstva.

Kot trgovska organizacija mora delati na to, da bo nabavljal slovenski kmet čim cenejše in čim boljše gospodarske potrebščine, iskati pa mora tudi pota in načine, da se organizira na temelju samopomoči vnovčevanje kmetijskih pridelkov.

Zlasti bo morala tudi poskušati, da se po vrsti odstrani vzroke, zaradi katerih je donosnost slovenskega kmetijstva tako nizka, da se je bati propada istega. Najprej pa bo seveda treba vse vzroke ugotoviti in v ta namen izpopolniti kmetijsko statistiko ter pospeševati uvajanje popolnejšega kmetskega knjigovodstva.

Da bo mogla te naloge uspešneje vršiti, ne da bi zaradi tega bolj obremenjevala blagovni oddelek, bo najbrže kazalo, da nekateri manj donosni in manj potrebni nepremičnine vnovči ter izkupiček porablja za blagovne posle mesto dragega kredita.

Končno bo treba urediti uradniške zadeve s primerno službeno pragmatiko, ki bo odgovarjala potrebam družbe, poleg tega pa razbremenila glavni odbor.

Podrutil se bom, da bom čim bolj izvršil naložene mi dolžnosti. Seveda bo to mogoče le, če bodo tudi člani pokazali potrebno zanimanje in sodelovanje.

Zato prosim podružnice in člane glavnega odbora, da vneto sodelujejo, zastopnike oblasti pa, da tudi v bodoče izkazujejo družbi svojo naklonjenost in po možnosti upoštevajo njene predloge.

Koristno za vsako hišo

po nižanih cenah

kakor: rokavice, nogavice, žepne robce, kravate, fino damsko, moško in otroško triko-perilo, dišeče milo, torbice, čipke, potrebščine za šivilje, krojače, tapetnike, čevljarje in sedlarje nudi

JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Agrarna reforma.

Na mnoga vprašanja kako je treba postopati z drevjem, sadnimi drevesi in grmovjem na zemljiških veleposestev, ki so razlašena za stavbišča, ali pa izločena iz veleposestev in uporabljena za svrhe agrarne reforme ter dana v trajni zakup interesentom agrarne reforme, je minister za agrarno reformo dr. Hinko Krizman izdal dne 9. januarja 1925, pod števil. 639, sledečo odločbo:

»Na podstavi zakona z dne 20. maja 1922 o dajanju zemljišč veleposestev v štiriletni zakup je prevzelo ministrstvo za agrarno reformo do definitivne razdelitve veleposestev v svojo upravo one površine veleposestev, ki so izločene iz veleposestev in uporabljene za svrhe agrarne reforme. Zato se regulira tudi razmerje med državo kot izvajateljico agrarne reforme in posameznimi interesenti. Potemtakem so vse površine, ki so izločene iz veleposestev, izvzete iz posesti dosedanjega lastnika in ta ni upravičen na teh izločenih površinah vršiti nadalje nikakršnih posestniških dejanj, zlasti pa ni upravičen opravljati licitacije in prodaje drevja, ali sekati drevje na teh izločenih površinah.«

Na podstavi tega se odreja:

»1. Površine veleposestev, razlašene na podstavi zakona z dne 4. junija 1922 zaradi stavbišč za poljedelce, prehajajo z vsem drevjem na teh površinah v definitivno svojino novih lastnikov.

Dosedanji lastniki nimajo odslej nikakršnih drugih pravic dotičnih površin, nego samo one, ki so jim priznane v odločbi o razlastitvi glede odškodnine.

2. Agrarni zakupniki izločenih površin veleposestev morajo uživati te površine kot zakupniki po zakonu z dne 20. maja 1922 o dajanju zemljišč veleposestev agrarnim interesentom, kakor tudi po predpisih državlanskega zakonika.

Potemtakem imajo agrarni zakupniki pravico na teh površinah krčiti grmovje, čistiti ledino, obsekavati vrbe, uživati letni pridelek drevnih in pobirati plodove sadnih drevov; prepovedano pa jim je sekati drevesa in sadno drevje.

Dosedanji lastnik nima pravice, na takem zemljišču izločene iz veleposestva in uporabljenem za svrhe agrarne reforme, vršiti nikakršnih posestniških dejanj; zlasti pa ne sme na takem zemljišču sekati drevov, niti jih prodajati.«

Ta važna odločba ministra za agrarno reformo je bila objavljena v »Uradnem listu« števil. 13 z dne 9. februarja 1925. Iz nje je jasno razvidno, da imajo agrarni interesenti na agrarni zemlji vso posestniško pravico tudi glede drevja, sadnega drevja, grmičevja, vrb itd.

XII. Zagrebački zbor

7. do 16. septembra 1929

OPCI MEDJUNARODNI SAJAM UZORAKA

sa specialnim sajmovima

TEKSTILA i potrebština za PAPIRA i izradjevina, tekstilnu industriju, STAKLA i porculana, KRZNA i KONFEKCIJE, TESKE ŽELJEZARSKE i iz krzna, METALNE industrije, KOŽE i izradjevina, OGRJEVNOG GOSPODARSTVA, POLJOPRIVREDE (strojevi, spravo, gnojiva i ostale potrebštine te gospodarski proizvodi), HOTELSKA IZLOŽBA.

II. Medicinsko - higijenska i veterinarska izložba povodom ljičničkih kongresa i zasjedanja veterinaru i apotekaru.

14. i 15. septembra 1929

II. IZLOŽBA DOMAĆE RASPLODNE STOKE

(na novom Gradskom Sajmištu)

Zadružni dani. Na željeznicama, Jadranskim parobrodima i avijonima 50% popusta. Putne legitimacije za besplatni povratak dobivaju se uz otlenu od Din 30/- kod putničkih ureda, podružnica Prve Hrvatske štedionice i kod novčanih zavoda u svim većim mjestima, te kod željezničkih stanica.

Agrarni pokret v Bolgariji.

V.

Druga važna reforma kmetske vlade je komasacija (zlaganje) kmetskih zemljišč. Prej so bila kmetska zemljišča razdeljena v majhne parcele, razmetane daleč na okrog. To je zelo oviralo obdelovanje, vzelo mnogo časa in zato je bilo tudi pridelka razmeroma malo. Zakon o komasaciji zemljišč ima namen, da bi bila kmetska zemljišča sestavljena iz ene ali pa največ dveh parcel; kmet bi potem lažje obdeloval zemljo in imel več pridelka. Ta zakon je zvezan s prvim zakonom o obdelovanju in lastnini zemlje, ker daje vsakemu kmetu pravico, da odstopi svoje razdrobljeno gospodarstvo uradu za razdelitev zemlje in dobi od zemlje, ki jo je dobil ta urad od razlaščenih veleposestev, največ dve parceli v bližini, ki sta seveda po velikosti in plodnosti ravno toliko vredni kakor zemlja, ki jo je odstopil. Zakon pa je popolnoma demokratičen in pušča vsakomur pravico, da svoje zemljišče zamenja, nikogar pa k temu ne sili. Komasacija zemljišč je važno in bistveno vprašanje za dobro nadziranje, izrabljanje in smotreno vodstvo kmetskih gospodarstev brez prevelike izgube na delu, času in stroških pri obdelovanju, kakor tudi za uspešno delovanje kmetskih strokovnjakov.

S tema dvema zakonoma je nerazdružno zvezan tretji zakon o *podedovanju* kmetskih posestev. Na eni strani hoče ohraniti kmetska posestva nedeljena, na drugi strani pa vendar izvesti načelo: zemljo onemu, ki jo obdeluje!

Pred tem zakonom je meščanska vlada dajala enake pravice do dedovanja vsem moškim in ženskim otrokom. Tako so se po-

sestva drobila na majhne kose in potem ti kosi prodajali ali pa dajali na splovino. Zato so oni sinovi, ki so ostali na posestvih, postali brezbrizni, njihova gospodarstva so od leta do leta vedno bolj propadala in pridelkov je bilo vedno manj. Da bi odpravila vse te težkoče, da bi očuvala gospodarstva pred drobljenjem in dvignila podjetnost in delavnost moških potomcev, je izvedla kmetska vlada s tem zakonom reformo, ki sta jo terjala čas in razmere; s tem je ohranila posestva nerazdeljena, podžgala bodoče dediče k večji pridnosti in s tem dvignila tudi letni pridelek v vsej državi.

Glavne določbe tega zakona so:

1. Ženski potomci nimajo več pravice do dedovanja v zemljiščih, ampak le še v denarju.

2. Od moških potomcev ne smejo dedovati v zemljiščih oni, ki po poklicu niso kmetje in sami ne obdelujejo zemlje.

Kakor vidimo, se tudi ta zakon drži načela: zemljo onemu, ki jo obdeluje.

Boljševiška Rusija vprašanja o dedovanju zemlje še ni rešila. Po dekretu o nacionalizaciji zemlje in odpravi zasebne lastnine nima nikdo pravice do dedovanja, ker je edini gospodar zemlje država. Toda tega načela ni bilo mogoče izvesti in zato je boljševiška država priznala zasebno lastnino zemlje. Zdaj napenjajo boljševiki zadnje sile, da preko ustanavljanja državnih zadrug pridejo do skupnega obdelovanja zemlje in s tem tudi do skupne zemljiške lastnine. Ni še pravi čas, da bi mogel obsoditi ta novi poskus boljševikov v kmetski politiki, toda dejstva in statistike, ki dokazujejo upadanje števila državnih zadrug in njihovo pro-

padanje, obenem pa naraščanje in okrepļvanje svobodnih zadrug, ki so zgrajene na zasebnih kmetjskih gospodarstvih, dokazujejo, da je tudi novi poskus boljše vikov, da

rešijo svoje naziranje o kmetjskem gospodarstvu, ponesrečen in da se bodo morali končno vendar vrniti h kmetjskemu nazoru o zemljiški lastnini in njenem dedovanju.

Boji med katoličani na Nemškem.

Krščanski socialisti na Nemškem proti dosedanji »katoliški« politiki. — Ni vera v nevarnosti, ampak denarni žakelj! — Bankirji in reveži ne morejo sedeti skupaj v eni stranki. — Stranka brez »gospode«.

V Nemčiji je ena najmočnejših strank katoliška stranka ali »Katoliški centrum« (poslanci te stranke sede v nemškem parlamentu na sredini). To stranko lahko primerjamo v celoti z našo bivšo Slov. ljudsko stranko.

V nemški katoliški stranki pa so se pojavili v novejšem času hudi notranji boji. Velik del nemških katoličanov pripada namreč kmečkemu in delavskemu stanu. Kmetje in delavci pa so bili merodajnim gospodom dobri navadno le pri volitvah. Če se je pa šlo za važne odločitve, je vedno odločevala le »katoliška gospoda« (veliki industrijalci, bankirji, doktorji itd.), ki je imela glavno besedo v stranki.

Proti »gospodi« — Radič bi rekel: proti pokvarjeni gospodi — v katoliški stranki so se pa navsezadnje dvignili zlasti delavci in prav znaten del delavcev je iz katoliškega centruma izstopil. Delavci so ustanovili svojo krščansko-socialno stranko, ker so uvideli, da jih katoliška »gospoda« le preveč zapostavlja.

Glasilno krščansko-socialnih kmetov in delavcev v Nemčiji je med drugim tudi tednik »Das neue Volk« (novo ljudstvo), ki izhaja v Würzburgu na Bavarskem, ki je najbolj katoliška dežela v Nemčiji. Iz tega tednika (št. 6. od 9. februarja t. l.) posnemamo sledeče:

Moderno poganstvo.

»Moderno poganstvo se vedno bolj širi, ker imamo preveč katoličanov na papirju, premalo pa pravih katoličanov. V »katoliški« politiki zadnjih 10 let Bog nima več besede, ampak je vse javno življenje zasluženo zlatemu teletu. Posledice so strahovite. Katoliški poslanec Gerstle je rekel na nekem predavanju v Monakovem, »da l. 1927 v Monakovem 200 otrok »katoliških« starišev sploh niso dali krstiti, 20 odstotkov »zakonov« pa sploh nima cerkvenega blagoslova. Na deželi pa prevladuje povsod le navidezno krščanstvo«. Papež je te razmere spoznal in zato se je tudi zavzel za »katoliško akcijo«.

Kdo je kriv?

Tega žalostnega stanja je v veliki meri kriv napačni nauk, da je samo tisti katoličan pravi katoličan, ki je organiziran v »katoliškem centru«. Toda tudi izven centruma (nemška »SLS«, op. ur.) stoje dobri katoliki, ki jih pa centrum izključuje od izvrševanja katoliškega življenja, kajti vsa katoliška društva in vse katoliške ustanove so prikrojene le na korist centruma. Zato pa je v centru organiziranih le še ena tretjina nemških katolikov.

Zaradi tega pa je papež izrekel čisto dočno in jasno,

da ni treba, da bi bili vsi katoličani v eni in isti politični stranki.

In v svojem pismu kardinalu Beltramu pravi papež: »Načelo, da stoji katoliška akcija nad strankarstvom, je treba uveljaviti, pa če je to kakšni stranki ali njenim voditeljem prav ali pa ne.«

Centrum in katoliška akcija.

Dejanja pa kažejo, da papeževa načela katoliškemu centru niso všeč. Centrum dela ravno nasprotno. O »Katoliškem ljudskem društvu« noče centrum nič slišati. »Katoliška« delavska društva pa še ostreje nastopajo proti delavcem kakor prej, če nočejo delavci biti pristaši centruma. Centrum enostavno vse preklinja, kar noče trobiti v njegov rog! To pa je ravno nasprotno od tega, kar hoče »katoliška akcija«. Centrum katoliške akcije ne potrebuje. Če bi namreč centrum priznal še druge katoličane, bi moral nehati boj proti drugim krščanskim strankam. Če bi se pa to zgodilo, potem ne bi bilo več mogoče s prižnic priporočati ljudem centrumskega časopisja kot »edino katoliškega« in potem tudi ne bi bilo več mogoče uboge in nevedne ženske in dekleta strašiti s pekлом in hudičem, če ne volijo centruma. Potem bi prišla na vrsto vprašanja, zakaj je katoliški centrum glasoval za današnje vojno zakonodajo, za današnje carine, zakaj se poteguje za veleposestnike in zakaj podpira kapitalistično izkoriščanje! Kadar se ustanavljajo mednarodni trusti in karteli, kjer sede v lepi družbi skupaj katoličani in judi, da si dele med seboj bogat plen, takrat centrum molči, pa če so načela izkoriščevalcev še tako zelo nasprotna veri!

»Katoliški« centrum še nikdar ni zahteval, naj se ustanovi Zveza katoliških industrijcev ali pa Zveza katoliških bankirjev. Ti se smejo združevati brez ozira na vero in narodnost. Če pa se hočejo mednarodno organizirati kmetje in delavci, takrat pa vpijejo: »Vi tega ne smete storiti, to je greh!« Katoliška »gospoda« v centru niso pač delati politične kupčije s socialisti in ž njimi barantati za dobro plačana mesta vladnih predsednikov (velikih županov, op. ur.) itd. Če pa se hočejo združiti izkoriščane kmečke mase ali delavske mase, takrat je pa naenkrat

vera v nevarnosti!

Ne, ne, gospoda! Ni vera v nevarnosti, če bi se združili kmetje in združili delavci, ampak vaš denarni žakelj je v nevarnosti in v nevarnosti so visoke plače vaše »katoliške gospode«!

Kdor ni za centrum,

tega še huje preganjajo kakor so socialni demokrati preganjali katoliške delavce. Na Posaarju so katoliškim delavcem odrekli svete zakramente, ker niso bili za centrum, in v nekem drugem kraju jih zmerjajo z »verskimi hinavci«, čeprav prejema vsak dan sv. obhajilo. V trgovskem življenju jih bojkotirajo. Duhovnike, ki niso za centrum, preganjajo. To ni »Katoliška akcija«!

Tako ne sme iti dalje!

Mi pri sv. krstu nismo prisegli na centrum in naša vest nas ne veže, da bi morali podpirati to politiko denarnega žaklja. Tudi nas vera ne veže, da bi morali glasovati za nove vojne ladje. Vest nas veže le, da trpečim ljudem pomagamo!

In če spoznamo, da je sodelovanje ban-

kirjev, veleposestnikov, veleindustrijalcev in mastno plačanih oseb z izkoriščanimi kmeti in delavci v eni in isti politični stranki praktično nemogoče in da taka stranka izkoriščanim slojem nikdar ne more pomagati, ker jim pomagati ne sme, potem je pač naša dolžnost, da ustanovimo drugo stranko, kjer ne bo več odločevala »katoliška gospoda« po poveljih bankirjev, ampak zatirani sloji sami, t. j. kmetje in delavci. — Tako piše nemški krščansko-socialni list.

Denur naložite

najbolje in najvarneje pri domačem varovanju

Kmetjski hranilni in posojilni dom v Ljubljani

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6%, proti trimesečni odpovedi po 7½% brez odbitka davka na rento.

STANJE VLOG DIN 25.000.000—

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog.

Podružnica v MARIBORU

Slomškov trg 3, pritl., poleg Stolne cerkve.

VSE NAROČNIKE, ki so prejeli od uprave pismene opomine in izpolnjene poloznice, pozivamo, da čimpreje poravnajo svojo zaostalo naročnino!

MLADINSKI VESTNIK

Podhosta pri Toplicah. Na ravnih naših travnikih ob Radešči in Krki je Društvo kmetjskih fantov in deklet priredilo na nedeljo 1. septembra tekmo koscev, ki se je v vseh ozirih prav dobro obnesla. Obisk je bil nad pričakovanje lep in videlo se je, da se vse zanima za gibanje in napredek kmetjske mladine ter vasi sploh in ji hoče biti v oporo na njeni poti. Da, lep dan je bil to za vse, posebno pa za naše mlado društvo, ki je tako srečno in častno prestalo svoj krst in si pridobilo sredstev za uspešno nadaljnje delo. — Že v zgodnjih popoldanskih urah so prihajali številni obiskovalci na kraj prireditve in točno ob štirih so tekmovalci s harmoniko na čelu stopili na svoja mesta. Na dano znamenje je trinajst krepkih koscev poglano svoje kose po mehki travi, da se pokaže, kdo bo prvi. Harmonika je zahreščala koračnico in kose so pele svojo pesem — štiri minute in deset sekund, nato je bil gotov prvi 20 m dolgi dvojnik, ki ga je pokosil Karl Pečauer in po malih presledkih so sledili drugi. Ocenjevalna komisija je potem določila kot najboljšega kosca Jožeta Šercelj-a za prvo nagrado (nova kosa, kosje, osla, osovnik, knjige Kmet. Matice in Din 50—), Franc Oblak je dobil drugo (kosa, kosje, »Gruda« za l. 1930 in Din 40—), Karl Pečaver je dobil tretjo (kosa, kosje, »Gruda« za l. 1930 in Din 30—), Gust Bradač je dobil četrto (kosa, »Gruda« za l. 1930 in Din 20—), vsi iz Podhoste. Peto pa je dobil Franc Zupančič iz Meniške vasi: (osla, osovnik, »Gruda« za l. 1930 in Din 10—). Predsednik Zveze dr. Janžev Novak je imel po tekmi kratek nagovor, v katerem nam je lepo razložil pomen kmetjskega dela za človeško družbo, kar so vsi z veseljem in odobravanjem poslušali. V najboljšem razpoloženju so ljudje posedli po travniku ob bregu Radešče, ki nam ga je dal

na razpolago Šimnov Lojze, se zabavali in debatirali ob vinu, pečenem jancu in drugih zemeljskih dobrotah še pozno v noč in v najlepši harmoniji — bilo je vse veselo in zadovoljno. Dobro so se držali naši fantje in naša brhka dekleta ko požrtvovalno skrbela za potrežbo, da je bilo vse v najlepšem redu na veselje vseh in na čast prevažnemu kmetскому delu. Predsednik našega društva Lojze pa se nam je drugi dan oženil in Podhosta je potem dobila običajno lice delavne vasi. Na tem mestu želimo mlademu paru mnogo prave sreče še enkrat. — I. B.

Sovodenj. Tukajšnje Društvo kmetiskih fantov in deklet je imelo dne 25. avgusta ob 3. uri pop. svoj članski sestanek. Tega sestanka se je udeležilo le malo članstva. Dolžnost članov je, da skrbijo za splošni prospeh društva in se udeležujejo njegovih prireditev, posebno pa članskih sestankov, občnih zborov, predavanj i. t. d. Vsak član, kateremu je napredek društva pri srcu, se teh prireditev udeležuje redno. Zato je treba člane, ki so postali mlačni napram društvu, k temu opomniti, obrazložiti jim pomen in važnost raznih takih prireditev. Le nikar omahovati, ampak naprej s korajžo! Dne 15. septembra t. l. bo izredni občni zbor. Vršni se v sedanjih društvenih prostorih ob 3. uri pop. z običajnim dnevnim redom. Članstvo se poziva, da se tega občnega zbora udeleži v polnem številu. — Eržen Frane, tajnik.

Valute.

Dati moramo za:

1 nemško marko	Din	13-55,
1 švic. frank	Din	10-94,
1 avstr. šiling	Din	8-—,
1 angl. funt	Din	276-20,
1 amer. dolar	Din	56-80,
1 franc. frank	Din	2-22,
1 češkoslov. krono	Din	1-68,
1 ital. liro	Din	2-98.

NOVICE.

Zakon za povzdigo kmetijstva. Nj. Vel. kralj je podpisal zakon o povzdigi kmetijstva. Zakon obsega obširen program vsega, kar naj se izvrši za napredek kmetijstva, odreja način, kako se bo izvajal, in sredstva, s katerimi se bo zakon uveljavil. Istočasno pa ustvarja tudi podlago za celo vrsto zakonov, s katerimi se bodo v podrobnosti rešila vprašanja kmetijskega gospodarstva.

Kongres trgovsko-industrijskih zbornic v Beogradu. V nedeljo, 8. septembra je bil v Beogradu otvorjen kongres vseh trgovsko-industrijskih zbornic naše države ter raznih gospodarskih organizacij in ustanov. Na kongresu so se obravnavala vprašanja našega gospodarskega razvoja, prometa, posebno pa izvoza. Kongresu so prisostvovali ministri Uzunović, Demetrović, inž. Radojlović in dr. Frankeš. Sprejeta je bila resolucija, katera ugotavlja vzroke nazadovanja izvoza kmetijskih proizvodov, priporoča izboljšanje železniškega in poštnege prometa, popravo starih in gradnjo novih cest in potov in končno zahteva, da se izda poseben zakon o finansiranju oblastnih samouprav.

Izplačilo invalidskih podpor. Dopisni urad »Avala« poroča: Minister financ dr. Stanko Švrljuga je po svojem povratku iz inozemstva odobril svoto Din 17,800.000— za izplačilo zapadlih invalidnih podpor. Te podpore bodo takoj izplačane.

Nova bazilika v Sloveniji. Preteklo nedeljo se je vršila slovesna proglasitev rajhenburške cerkve za baziliko na podlagi posebnega pisma papeža Pija XI.

Gospodarji! namakajte semena z **Germisanom!**
 Potem ne boste imeli snežne plesni (Schneeschimmel) in tudi ne pšenične smrdljive sneti (Steinbrand). — Prodaje: **„CHEMOTECNA“, Ljubljana, Mestni trg.**

Podaljšanje cestne železnice v Ljubljani. Upravni odbor tramvajske železnice v Ljubljani se je odločil v najkrajšem času izvesti načrt podaljšanja proge na Vič in Št. Vid nad Ljubljano.

Lanišče nad Sovodnjem. Dne 14. avgusta smo položili k večnemu počitku tov. Franca Štremfelja, člana Društva kmetiskih fantov in deklet v Sovodnju. Pogreba se je udeležilo lepo število članov omenjenega društva. Da g. župnik ne more še zdaj pozabiti popolnoma svoje politične strasti, je sam pokazal ob tej priliki. Sočan.

Kot pri Prevaljah. Dne 26. avgusta sta se tukaj poročila Tevži Panše, sin veleposestnika in lesnega trgovca v Kotu, z gospodično Maričko roj. Knez, p. d. Osojnikovo iz Bistre pri Črni. Mlademu paru želimo mnogo sreče in zdravja v zakonu!

Požar v našem poslaništvu na Dunaju. Pretekli teden je nastal v poslopju našega dunajskega poslaništva požar, ki je del stavbe povsem uničil. Požar je nastal najbrže od dimnikov, ker so se vneli stropniki. Škoda znaša 200.000 šilingov, katera je krita z zavarovalnino.

Velik požar v Beogradu. V pondeljek je nastal požar v podstrešju največjega beograjskega hotela Palace-hotel. Sedemnadstropno palačo je ogenj do polovice uničil z vsem pohištvom vred. Težko poškodovano je pa tudi pohištvo v spodnjih nadstropjih, v katera je pronicala voda pri gašenju zgornjih nadstropij. Škoda je ogromna.

Naš parnik se je potopil. Na spodnjem delu Donave pri Železnih vratih se je potopil potniški parnik »Vojvoda Mišič«. Zadel je ob skalnato pečino. Potniki so se rešili.

Nove žrtve Triglava. Začetkom preteklega tedna sta hotela preplezati severno steno Triglava dva mlada hribolazca iz Ljubljane Herbert Brandt in Ernest Bračič. Že blizu vrha sta se ponesrečila in ostala mrtva sredi pečin.

PODLISTEK

Peter Rosegger:

Skalnata soha.

(Po naše pripoveduje Ivan Albreht.)

(Nadaljevanje.)

Soha je bila nagnjena nekoliko naprej in je gledala naravnost doli v drago. Za prebivalce v koči je pomenila domač oltar, pred katerim so radi molili. Ti človečki pač niso mogli misliti na to, da bi bila utegnila v vihran pradob stati tu gori ta čudna kamenita soha morda že tisočletja pred pričakovanjem odrešenika in pred rojstvom Marijinim.

Poleg tega je bilo na tej kameniti podobi še nekaj posebnega. Zgodaj zjutraj, ko se je tam gori visoko v pečeh polagoma danilo in so jele stene nežno rdeti, je zvenelo z Marijine sohe kakor daljno zvonjenje zvona. »Zbori nebeški pojo naši ljubi Gospe angeljsko češčenje,« so rekli prebivalci v koči, vstali s svojih ležišč in molili.

Zvok je izviral iz razpokline, ki je zijala med prestolom in Marijino podobo in ki je jutranji veter vel skoz njo. To ni bilo od vekomaj tako. Šele izza tistih dob, ko je zasulo kočje v dragi, so prepevali zbori.

Sojeno pa je bilo, da ne bodo na veke tako peli in pozvanjali. Prišlo je poletje in jesen, ko se je prelevilo zvonjenje Marijinega zvona v zamolčko rohnenje in žalostno ječanje.

»Janez,« je rekla tedaj nekoč Hilda, »zvonovi ne zvone več. Kaj smo neki storili naši ljubi gospe, da tako grenko joče?«

»Res, tudi jaz sem že opazil to,« je odvrnil Janez, »brskal in iskal sem po svoji vesti. Res sem hudo pregrešen, vendar lahko rečem, da nisem slabši, ko sem bil njega dni. Morebiti imam fantička preveč rad in ga v ljubezni kazim.«

»Morda je mojega očeta uboga duša, ki tako joče,« je menila žena. »Devet dni se bom postila in pošiljala jed slepi Potočki tja na vas.«

Dokončala je res to delo ljubezni in pokore, da bi bil rešen njen umorjeni oče, toda Marijina podoba tam gori je jokala in jokala.

Tedaj reče nekoč Hilda, da je morda celo blizu čas, ko plane na dan zmaj, ki preži v neki duplini med skalovjem, kakor so prerokovali predniki.

Janez ni mislil na to, najsi ga je tudi navdajal s težko skrbjo otožni zvok, ki ga je bilo čuti od podobe zjutraj zarana in včasih celo sredi noči. Ko je po naporih dneva počival in dremal ali v sanjah zrl kako ljubko sliko izza detinstva, se je često nenadoma prebudil in je čul grozno plakanje.

Nekega dne se je vzel Janez po plaz in je priplezal prav do čeri in se po njej navzgor, dokler je šlo, in je preiskal skalo. Hilda je stala pred kočjo, si je z roko senčila oči in gledala tja gori. Kakor da bi se po roki Matere božje in nad Jezuščkovo glavo kobacala muha, tako je bilo videti iz te dalje njegove moža.

Ko je nato Janez spet prišel doli h koči, je bil zelo molčeč. Sedel je k detetovi zibelki in zibal. Vendar ni pri tem izrekel nobene ljubkujoče besede, kakor je imel sicer navado; nobene pesmice ni zapel. Tiho in skoro bolešno je strmel v smehljajočega se malčka. Jaka se je režal od zunaj skozi okno, se hihi-

tal in dajal nerazumljive glasove od sebe. Janez je menil, da ga razume in mu je pomolil košček kruha skozi okno.

Ali Jaku se ni hotelo kruha, le pri zibelki bi bil mnogo rajši. Križem bi nosil fantička in ga objemal.

Žena je sedela v kotu pri ognjišču in je odbirala po jerbasih nabrane gobe in zelišča, kar je bilo pripravljenih za zimo.

Ko so dolgo sedeli tako brez besede, pravi Janez polglasno: »Tam gori ne kaže nič dobrega. Moj stari oče je večkrat pravil, da ne more vtakniti niti dlani v skalnato razpoko. Moj oče je lahko že pest potisnil skoznjo, a zdaj —«. Mož je prekinil. Ženi so omahnile roke v naročje, ko ga je vprašajoče pogledala.

»Zdaj,« je končno nadaljeval, »to mora biti že čvrsta kozica, če hoče preskočiti razpoko.«

Pri teh besedah je Hilda naglo vstala in odšla venkaj pred vrata. Kmalu se je vrnila in molče spet sedla k delu.

Prišla je jesen. Neprestano je šumljal potok po peščenih krajini. Tu in tam je zarezal struge ali naplavlil skalovja, kakor da hoče nagrmaditi novo gorovje v dolini. V pesku so se tu in tam lesketale nezatno majhne zvezdice, ko da so zvesta zrnca z jasnih višin prinesla sončnih žarkov s seboj v to večno senco. V eni izmed drag zadaj je šumel slap. Jaka je včasih stal ob potoku in gledal vanj ter se je morda čudil, kako da je voda vedno stara in vendar vedno nova — pa od kod neki pride in kam neki gre. Smejale se je valovom. Potem je legel na pesek in gledal naravnost na vpik v sinje nebo, kolikor ga je mogel videti med vrhovi gora. Potem se je spet smejal. In je rekla nekoč Hilda: »Norec se smeje in ne ve zakaj.« (Dalje prihodnjič.)

Nesreča g. Lovro Petovarja. Ko se je vračal z občnega zbora Kmetijske družbe član glavnega odbora g. Lovro Petovar, se je dogodila avtomobilska nesreča pri Grajski vasi pri Gomilskem, pri kateri je dobil g. Petovar lažje poškodbe. Moral je ostati štiri dni v celjski bolnici. V ponedeljek je bolnico zapustil v povoljnem zdravstvenem stanju in se vrnil domov.

Nova Oselica. Zopet naj se oglasimo malo v našem cenj. »Kmetiskem listu«. Vreme imamo lepo, da se otava suši prav lahko, katerega je kljub malemu dežju še dosti zrastle, tudi žito je še dosti dobro obrodilo, kakor tudi sadje in krompir, katerega smo že začeli izkopavati. V teku zadnjega meseca se je pričelo popravljaje zvonika farne cerkve v Novi Oselici. Zvonik se je na novo obmetal in prekril s škodlami. Vse to popravilo bo stalo mnogo denarja, katerega bodo morali dati seveda farani. Ob odhodu preč. g. župnika A. Brecljnika je imela cerkev že prav lepo vsoto denarja. Kako je sedaj, ne vemo. Pri zvoniku se dela nekaj s tlako in nekaj v denarju. Eden da en hlod, drugi dva, tretji gre po pesek, četrti dela pri zvoniku, če ne, plača kazn Din 90.—. Povrhu vsega tega pa bo treba še plačati toliko in toliko, kadar bo delo dokončano. Težka so ta bremena. Kje bodo farani jemali? Vsak ima sam stroškov in plačevanja čez glavo. Ne rečemo, da ni bilo potreba popraviti zvonika. Potrebno je bilo! Ampak drugače bi se dalo urediti. Streha zvonika naj bi se bila napravila mestu iz skld iz pločevine. Koliko manj dela bi bilo in stroškov. Povsod je treba gledati, da se bremena kmetu zmanjšajo.

Zagrebski velesejem je bil otvorjen v soboto 7. septembra in bo trajal do 17. septembra. Velesejem bo vseboval tudi higijensko in veterinarsko razstavo. Dne 14. sept. pa bo razstava plemenske živine.

Zadružna šola v Zagrebu. Po vzoru slovenske zadružne šole v Ljubljani je dal kmetijski minister nalog za ustanovitev slične šole tudi v Zagrebu.

Nova prirodna sila. Angleški listi poročajo, da sta na Novi Zelandiji odkrila dva učenjaka novo prirodno silo, ki je desetkrat močnejša od elektrike. Isti listi poročajo tudi, da se je tema učenjakoma posrečilo napraviti s pomočjo nove sile iz navadne železne kovine pravo suho zlato. Kaj je na teh vesteh resničnega, bomo videli. Nemogočega ni danes ničesar, vendar še za enkrat dvomimo v tako iznajdbo.

Stalna zračna zveza med Evropo in Ameriko. Vodja zrakoplova Zeppelina, ki je nedavno srečno preletel pot okoli sveta, dr. Eckener, se pogaja v Newyorku za osnivanje posebne prometne družbe, ki bi vzdrževala stalno zračno zvezo med Evropo in Severno Ameriko z Zeppelini. Pregovori so se uspešno zaključili in družba iz bogatih ameriških finančnikov se bo kmalu ustanovila. Pozneje se bo vzpostavila tudi zveza z Južno Ameriko.

Prvi plavajoči otok. Začetkom prihodnjega leta bo zgrajen prvi plavajoči aerodrom (pristanišče za aeroplane) na Atlantskem Oceanu. To pristanišče in vzletišče bo slično plavajočemu otoku in bo lahko kljubovalo najhujšim morskim viharjem. Meril bo 400 m v dolžini in 130 m v širino ter 23 m nad morskovo površino. Na vsakem plavajočem pristanišču bodo postavljeni hangarji za aeroplane, delavnice za popravila ter restavracije in hoteli. Okrog vzletišča bodo postavljeni svetilniki za slučaj megle.

Tvornica streliva je zletela v zrak v okolici italijanskega mesta Brescie. Eksplozija je bila tako silna, da so deli tvornice leteli na sto metrov daleč naokoli. V tvornici je bilo zaposlenih 120 delavcev in se jih je le malo število rešilo. Večina je ostala mrtva ali težko ranjena pod ruševinami.

Slike s kmetkega praznika na Krškem polju se dobe pri g. Antonu Gliha, posestniku in lesnemu trgovcu v Krškem. Vsi oni, kateri so slike naročili, naj jih pri njemu dvignejo.

Draga pravda. Pred sarajevskim sodiščem je te dni končala pravda trgovca Behrama, ki je tožil neko banko iz Stolca, ker mu ni hotela dati potrdila, da je poravnal pri njej dolg 9000 dinarjev. Tožbo je pa Behrama zgubil, ker je ostal vendarle dolžan še banki dva dinarja, ki ju mora plačati banki in 5000 dinarjev sodnih stroškov.

Kolera v Indiji. Reka Indus je pretekla dni na široko poplavila dolino, po kateri teče, ter napravila ogromne škode po polju in naseljih. Pitna voda je bila po vseh vodnjakih in potokih pokvarjena in posledica je bila, da se je pojavila po poplavi po vsej dolini kolera, ki je zahtevala številne človeške žrtve.

Najstarejši Turk umrl. Z avtomobilom se je smrtno ponesrečil najstarejši Turčin, 147-letni Zoru-aga, o katerem smo nedavno poročali v našem listu. Še ni dolgo od tega, kar se je poročil z 18-letnim dekletom. Bil je do svoje nesreče zdrav, imel je oster vid in je mislil, da bo še zadnjo ženo preživel. Nesreča pa mu je pretrgala nit življenja.

Papež zvišal plače svojim uslužbencem. Te dni je odločil sv. Oče, da se zvišajo plače vaticanskim uslužbencem in kardinalom. Člani svetega kolegija bodo prejeli po 100.000 lir letno, to je blizu 300.000 dinarjev, kardinalom pa, ki so člani kurije, se plača zviša za 25.000 lir, to je okrog 100.000 dinarjev letno.

Parniška katastrofa na Finskem. V bližini pristanišča Tammerforts na Finskem se je potopil potniški parnik »Kuru« s 150 potniki. Rešilo se je samo 50 mož posadke, vse drugo je utonilo.

Sovražnosti med Rusi in Kitajci se v Mandžuriji nadaljujejo. Ruski aeroplani so bombardirali več železniških postaj ob mandžurski progi. Artiljerija pa je obstreljevala neko obmejno mesto in ga docela porušila.

Tedenski koledar.

- 15. september, nedelja: Nikomed.
- 16. september, ponedeljek: Ljudmila.
- 17. september, torek: Hildegarda.
- 18. september, sredo: Tomaž.
- 19. september, četrtek: Januarij.
- 20. september, petek: Evstahij.
- 21. september, sobota: Matevž.

Sejmi.

- 15. septembra: Banja Loka, Osilnica, Zdole.
- 16. septembra: Vinica, Rakek, Dobrnič, Loka pri Zidanem mostu, Šmarje, Črenšovci, Braslovče.
- 17. septembra: Št. Lambert, Kapele, Št. Janž, Ljutomer.
- 19. septembra: Dobrna, Podvelb, Škocjan.
- 20. septembra: Boštanj, Nedlesk, Sv. Lenart v Zabukovju.
- 21. septembra: Mokronog, Ribnica, Zg. Tuhinj, Rečica, Laško, Fram, Luče, Pod-sreda.

Težakovo olje za živino

je potrebno in koristno za živino radi vitamina A in vitamina D, ki ga v nobenem drugem krmilu sploh ni. Dalje je potrebno radi joda in broma. To so vse one stvari, ki so v stanju, da se slabotna in zahirana živina okrepi in v kratkem času do najviše mogoče stopnje razvije. Uspehi krmljenja s tem oljem so zelo veliki. To olje je za živino in njen razvoj večje važnosti kot so umetna gnojila za rastlinstvo in je z ozirom na učinkovitost cenejše. — »Težakovo olje za živino« se dobi pri tvrdki M. Težak, Zagreb, Gunduličeva ulica 13, in sicer v ročkah od 5 kg po 125 Din za ročko in se pošilja po povzetju.

Tajni samostan v Rusiji. V Samari so odkrile sovjetske oblasti tajni samostan v nekem rudniku pod Samaro. Večja skupina menihov je spremenila podzemne rove v zasilna stanovanja in kapelico, kamor so prihajali kmetje na službo božjo. Menihi so bili obtoženi protisovjetske agitacije ter so bili strogo kaznovani.

Na uro 1300 km. Učenjaki so ugotovili, da je najhitrejša žival na svetu neke vrste muha, ki živi v Ameriki in je podobna naši muhi. Ako leti mimo človeka, jo ta sploh ne zazna, ampak se sliši samo brnenje. V letu se je sploh ne more ujeti, ampak le kadar počiva. Sedaj študirajo učenjaki to muho in njeno letanje, da bi na ta način izboljšali aeroplane.

Zgodovinska razstava. Ob priliki odkritja spomenika Ilirije oživiljene, sredi meseca oktobra t. l. priredi odbor za proslavo 120-letnice Ilirije oživiljene v ljubljanskem Narodnem domu zgodovinsko razstavo, ki naj pokaže vse predmete, ki se v kateremkoli oziru nanašajo na dobo francoske okupacije naših krajev, na Ilirske dežele. Veliko teh predmetov se nahaja v javnih zbirkah in raznih arhivih, mnogo pa jih imajo tudi privatniki po svojih domovih. Zato se obrača podpisani odbor tem potom na vse lastnike teh zgodovinskih predmetov (listine, knjige, razglasi, slike, orožje, denar, napisne table, pohištvo i. t. d.), da mu jih dajo za razstavo na razpolago. Za izposojene predmete jamči mestna občina ljubljanska. Dostavijo naj se mestnemu arhivarju na magistratu ali pa naj se obvesti odborovega tajnika g. Karla Mahkota, Ljubljana, Glasbena Matica, da preskrbi odbor prenos odnosno dovoz v Ljubljano. Vsi predmeti morajo biti v Ljubljani do 5. oktobra. Za tozadevno obvestilo pa prosijo podpisani odbor čimprej, da more prirediti prostor in imeti pregled predmetov za razstavo. — Odbor za proslavo 120-letnice Ilirije oživiljene.

Rojaki! Dne 14. oktobra 1929 poteče 120 let odkar je podpisal cesar Napoleon I. ukaz, da se ustanove Ilirske deshele. Velik del slovenskih pokrajin je takrat pripadel Iliriji. Premišljena in previdna francoska uprava od leta 1809 do 1913 je ustvarila krepak temelj za razvoj nacionalne in kulturne pobude Slovencev in tako ustvarila možnost, za zgradbo nacionalne samobitnosti, ki je dobila svoj lep zaključek koncem svetovne vojne z ustanovitvijo samostojne države Srbov, Hrvatov in Slovencev. V Ljubljani se je sestel iz zastopnikov ljubljanske mestne občine, Oblastnega odbora, Glasbene Matice in Francoskega instituta v Ljubljani odbor za skromno, a dostojno proslavo te važne zarez v naši zgodovini. Proslava se začne v Ljubljani dne 12. in 13. oktobra 1929 z odkritjem spomenika Iliriji oživiljeni in se konča koncem novembra odnosno začetkom decembra t. l. z 10 koncerti pevskega zbora Glasbene Matice ljubljanske v Franciji. Odbor vabi vse Slovence, da z najmnogobrojnejšo udeležbo dokažejo, da razumejo svojo prošlost in nje živo zvezo s sedanostjo in da cenijo zasluge, ki jih ima francoski genij za oblikovanje naše narodne misli. Za odbor za proslavo 120-letnice Ilirije oživiljene: dr. Dinko Puc, predsednik, Karel Mahkota, tajnik.

NARODNI GOSPODAR

En liter vina — dva dinarja!

En liter piva — 10 dinarjev!

Nedavno so se zbrali vinogradniki v Splitu (Dalmacija) na posvetovanje, kako bi se dalo odpomoči težkemu gospodarskemu stanju, v katerem se nahaja vinogradništvo v celi naši državi.

Na zborovanju so ugotovili, da prodajajo

dalmatinski vinogradniki v okolici Šibenika (Dalmacija) liter vina po dva dinarja, pa ga še ne morejo spraviti v denar. Na drugi strani pa so ugotovili, da velja liter piva po 8 do 10 dinarjev!

Resnica je, da producira naša država ogromne količine vina. Vino pridelujejo kmetje (vinogradniki) v Dalmaciji, v Hercegovini, v Srbiji, v Vojvodini, na Hrvaškem in v Sloveniji. Kjer pa je pridelka preveč za dom, je treba gledati, da ga prodamo v druge dežele. Najlažje bi prodali velik del našega vina na Češko, ker tam ni trt. Čehi so pri trgovskih pogajanjih tudi rekli, da puste lep del našega vina v svojo deželo, ako mi kupimo od njih nekaj njihovega piva, ki je po svoji dobroti svetovno znano.

Uvozu češkega piva v naše kraje pa so se uprli naši pivovarnarji iz strahu pred konkurenco.

Dočim pa imamo mi v deželi na stotisoče vinogradnikov, imamo le pet, celih pet pivovarn: v Beogradu dve, (Bajloni in Vajfert), eno v Zagrebu, eno v Sarajevu in eno v Ljubljani!

Na korist teh petih pivovarn je bila sklenjena trgovska pogodba s Čehi! Stotisoči domačih vinogradnikov naj pa trpi, tako da ne morejo plačati delavca v vinogradu niti po 10 dinarjev na dan ob lastni hrani, kakor je to navada v Dalmaciji!

Pomisliti pa je treba še to: Pivovarnar Vajfert v Beogradu je bil guverner Narodne banke. Pivovarnar Bajloni je sedaj guverner Narodne banke. Lastniki pivovarn v Zagrebu, Sarajevu in Ljubljani pa so sami tujci, večinoma Dunajčani!

To so stvari, ki jih morajo kmetje vedeti. Če bodo to vedeli, bodo tudi razumeli, zakaj mi vedno kričimo in vpijemo, da mora biti kmet tudi politično prav tako izobražen ka-

kor tisti, ki so sklenili za kmete-vinogradnike tako težko trgovsko pogodbo!

Konjska dirka v Št. Jerneju na Dolenjskem. V središče dolenjske konjereje Št. Jernej je v nedeljo 1. septembra pohitelo mnogo ljudstva od vseh strani. Bil je lep, a silno vroč dan in le lahek veterček je blagodejno vplival na dirkače, gledalce in prijatelje konjereje. Na velikem dirkališču se je zbrala Dolenjska, pa tudi mnogo Gorenjcev, Štajercev in Hrvatov je prišlo v lepi Št. Jernej. Take udeležbe kakor letos že dolgo nismo videli. Ker je bilo ta dan tudi premovanje konj, smo zabeležili velik prigonj konj tudi iz sosednjih občin. Vsak, ki ima le količkaj smisla in zanimanja za povzdigo in procvit konjereje, je bil tamkaj. Rezultati glede hitrosti so bili prav lepi. V prvi dirki enovprežnih 3. do 4-letnih kobil je prvo darilo dobil Janko Rečelj iz Št. Jerneja z Zoro v času 3 minut 27 sekund. Drugo darilo je prejel Franc Colarič iz Prekope Dolj. pri Št. Jerneju z časom 3 minut 50 sekund. Druga dirka enovprežnih konj za 5 let in starejše je imelo naslednje čase: Anton Udovč, Gor. Mahorove z kobilom Gidro 5 min. 31 sekund, prvo darilo. Janez Bobič, Gor. Gradišče, z kobilom Furijozo 5 minut 41 sekund, drugo darilo. Alojz Žnidaršič, Roje pri Št. Jerneju z kobilom Furijozo 5 minut 50 sekund, tretje darilo. Tretja dirka enovprežnih ameriških dirkačev: Prvo darilo je dobil Jože Petan, Sromlje pri Brežicah, z kobilom Makfilko v času 5 minut 30 sekund in Franc Kerin iz Sv. Križa, z kobilom Šagi v času 5 min. 44 sekund drugo darilo. Četrta, dvovprežna dirka, prvo darilo je dobil Jože Petan, Sromlje pri Brežicah, z kobilama Makfilko in Mastozo v času 5 min. 52 sek., drugo pa Franc Kerin z kobilama Šagi in Danko v času 6 min. 8 sekund in tretje pa Janez Bobič z kobilama Furjozo in Štati v času 6 min. 12 sek. Peta jahalna dirka, prvo darilo Janez Pevc, Bučka

z kobilom Furijozo v času 3 min. 31 sek., drugo Franc Kerin z kobilom Šagi v času 3 min. 32 sek. in Anton Vahčič, Leskovec z kobilom Majestozo v času 3 minute 37 sekund. — Pri tej priliki nam je omeniti, da so se dirke udeležili zastopniki: Oblastne samouprave: gg. dr. Milave in dr. Rigler, dalje od konjerejskega odseka kmetijske družbe g. Franc Zupančič iz Rakovnika in g. Josip Turk iz Ljubljane. Vsi ti gospodje so se prav laskavo izrekli o napredku dolenjske konjereje. Bodi izrečena vsem merodajnim faktorjem za njihovo prijazno naklonjenost, kakor tudi vsem, ki so se več ali manj potrudili pomagati, da se je prireditev tako lepo razvila, na tem mestu naša najtopplejša zahvala.

Kletarski tečaji V mesecu septembru bo ljubljanska oblastna samouprava priredila šest trodnevni kletarskih tečajev in sicer, v Metliki, v Arnovih selih, na Bizeljskem, v Kostanjevici, v Krškem in na kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu. Tečaji se bodo vršili: V Metliki dne 12., 13. in 14. septembra za udeležence okolišnih občin, v Arnovih selih dne 16., 17. in 18. septembra za udeležence občin Artiče, Sromlje in Zdole, na Bizeljskem dne 19., 20. in 21. septembra za občine Kapele, Globoko, Pišce, Bizeljsko, v Kostanjevici dne 19., 20. in 21. septembra za občine Sv. Križ, Št. Jernej in Čerklje, v Krškem dne 23., 24. in 25. septembra za občine Krško, Studence, Raka in Videm, na Grmu dne 23., 24. in 25. septembra za okolišne občine. Tečaji se bodo začeli ob 9. uri vsak dan. Vinogradniki, ki se želijo udeležiti tega tečaja, naj svojo udeležbo prijavijo pri svojem županstvu.

Mariborski trg, dne 31. avgusta 1929. Perutnine in drugih domačih živali je bilo okoli 700 komadov. Cene so bile piščancem 25—50 Din za par, kokošem 40—50, racam in

POZOR!**ČEVLJE****POZOR!****ZA JESENSKO IN ŠOLSKO SEZONO**

smo pripravili 2000 do 3000 parov čevljev znamke „Standard“ z izrednim popustom

od 10 do 20%, pri nekaterih predmetih pa tudi več, kakršna je pač vrsta in kvaliteta našega usnja

OGLEJTE SI NAŠO VELIKO ZALOGO

prvovrstnih „Standard“-čevljev, kateri so po kvaliteti in cenil brez vsake konkurence. Hitite, da ne zamudite Vam dano priliko,

da pravočasno preskrbite obuvala za Vas in za Vaše malčke, katerim bo pot v šolo s „STANDARD“-ČEVLJI mnogo olajšana

DETALJNA PRODAJA ČEVLJEV „STANDARD“

Tovarna CARL POLLAK D. D., LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 23, dvorišče

gosem 60—80, domačim zajcem 15—35 Din za komad. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice. Cene: krompirju 6—7 Din za mernik, oziroma 1.25—1.75 Din za kg, paradiznikom 2—3, čebuli 3—4, česnu 15 Din za kg, kumaricam 0.25—1, karfijoli 1—3, ohrovtu 0.50—1.50, solati 0.50—1.50, buči 1—3, zeljnatim glavam 0.50—4 Din za kom., mleku 2.50—3, smetani 12—14 Din za liter, jajcam

1.25—1.75, natrtim 1 Din za komad. — Sadju: jabolkam 3—5, hruškam 4—8, grozdju goriškemu 14—16, banaškemu 10—12, dalmatinskemu 8—10, breskvam 16—20, češpljam 4 do 8, slivam 3—4 Din za kg, borovnicam 2—3 Din za liter, melonom 10—20 Din za kom. — Cvetlicam 0.50—2.50, z lonci vred 10—50 Din za komad. — Lončena in lesena roba se je prodajala po 1—100 Din, lesene grablje 7

do 9 Din, vile 11—14, brezove metle 1.75—5 Din za komad, koruzna slama 30—35 Din za vrečo. — Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 28. avgusta t. l. so kmetje pripeljali 17 voz sena, 6 voz slame; v soboto 31. avgusta pa 25 voz sena, 4 voze otave, 1 voz stelje in in 6 voz slame na trg. Cene so bile senu 65—110, otavi 80—90, slami 45—55 in stelji pa 35 Din za 100 kg.

Levoročni „FLACHSTEP“ Cylinder

Znano je, da so najpreciznejše izdelani samo

ŠIVALNI STROJI

znamke

Gritzner in Adler

za dom, obrt in industrijo

Večletna garancija.

Ugodni plačilni pogoji le pri

Josip Petelinc

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Tudi jesenske setve rabijo dušičnate hrane. Za njih gnojenje uporabljamo najrajši

čilski soliter

ki je najbolj učinkovito dušičnato gnojilo. Njegova uporaba je preprosta, učinek hiter in siguren. Trosi se po vrhu zelenih, toda ne mokrih rastlin. — Vsa pojasnila in navodila o uporabi tega in drugih umetnih gnojil daje brezplačno: Poddelegacija proizvajalcev čilskega solitra, Ljubljana, Tavčarjeva ulica števil. 1/II.

Zahvala

za obilne dokaze iskrenega sočutja ob smrti našega ljubljene, nepozabnega očeta, gospoda

Antona Pečnikarja

bivšega župana, člana krajnega šolskega sveta, posestnika in gostilničarja.

Posebna zahvala vsem darovalcem lepih vencev, kakor tudi vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so spremili v tako obilnem številu blagopokojnika na njegovi zadnji poti.

Blag mu spomin!

št. Jakob, 8. septembra 1929.

Žalujoča rodbina Pečnikarjeva.

Laneno olje, firnež, emajlne in ostale lake, oljnate barve

in vse v stroko spadajoče blago kupite dobro, solidno in po zmernih cenah pri

MEDIĆ-ZANKL, d. z o. z. tovarne olja, firneža, laka in barv Ljubljana-Medvođe. Lastnik Franjo Medić.

Podružnica Maribor - Novi Sad.

L. MIKUŠ

Ljubljana, Mestni trg 15

Dežniki

Na malo!
Na veliko!

Ustanovljeno
1839

Vse vrste

banaške in domače
moke, otrobov, ovsu,
koruze in pretrgane
koruze (šrot)
ter vse špecerijsko
blago kupite najcenejše
le pri tvrdki

Osvald Pengov, Ljubljana

Karlovška c. 19, poleg dol. mostu

K

la KRANJSKE OBLIKE

Oturške, à la peklen- ske in „VULKAN“

(z garancijo) brusne kamne

ter prvovrstne ima v zalogi

„EKONOM“
Osrednja gospodarska zadruga
Ljubljana, Kolodvorska ulica 7

EKONOM

osrednja gospodarska zadruga

v Ljubljani, Kolodvorska 7

ima stalno v zalogi:

Umetna gnojila: Kalijevo sol, superfosfat, nitrofoskal (mešano gnojilo), čilski soliter, apneni dušik i. dr.

Seno in pšenično slamo dobavlja po najnižji ceni franko vsaka postaja.

Najugodnejše
prodaste
— kupite

(ali daste v najem) posestva, hiše, stavbišča, gostilne, trgovine, mline, žage itd. pri Marstanc, Maribor, (Koroška 10). Prijave ponudb brezplačno. — Velika izbira resnih kupeev, najemnikov. (Za odgovor znamko.)

Viničar se išče

na večje posestvo in vinograd v Haloze s 1. novembrom s 3 do 4 delavskimi močmi. Ugodni pogoji. — Dopise pošlani na upravo «Kmetškega lista» v Ljubljani

„JAVA“ pšenična kava

je izvrstna, zelo redilna inokusna. Zahtevajte jo pri vseh trgovcih! Razpošiljamo jo tudi po pošti v zavojih po 5 kg za 70 Din, če se denar naprej pošlje, ali pa po povzetju za 75 Din. Povzetje je 5 Din dražje. Poštnino plačamo mi. Vsakemu 5 kg zavoju »Java« pšenične kave je kot darilo pridelana lepa skodelica za kavo. Kdor pošlje 2 Din v znakah, dobi vzorec 100 g »Java« pšenične kave poštnino prosto. Sprejememo za vsak večji kraj zastopnika. — Pržiona kafe »Java« k. d., Beograd, Lomina ul. 11/8.

Splošna socijalna zadruga

»Vegetarija«
Svetovna organizacija. — Brezmesna prehrana itd. — Prinaša odrešenje tudi našemu kmetijstvu. Pojasnila: Uredništvo »Domačije«, Maribor (5 znamk).

Podpirajte trgovce, ki oglašajo v našem listu!

NAROČAJTE
»GRUDOC«